

El cap de l'oposició, a TVE ▶ L'anàlisi

Pàgines 17 i 18 <<<

Tengo una pregunta para usted ha modificat la relació dels ciutadans amb els líders polítics. José Luis Rodríguez Zapatero i Mariano Rajoy han hagut de donar resposta a les inquietuds més immediates i quotidianes dels electors sense la presència

d'intermediaris. ¿Quina imatge han difós el president del Govern i el líder del PP? ¿Quin dels dos ha tret més partit al programa? Dos experts en comunicació analitzen els resultats de l'experiment televisiu.

El tarannà de Rajoy

La guerra de l'Iraq i l'11-M el van fer mirar a terra

ANTONI
Gutiérrez Rubí
ASSESSOR DE COMUNICACIÓ

«Riu bé qui riu darrer» diu l'encertat refrany popular. No sabem quant guanya el líder de l'oposició, però dijous es va guanyar el sou. Potser era la vanitat per estrenar un programa innovador o l'excés de confiança en les seves pròpies possibilitats el que va portar el president a ser el primer. Però, vist en conjunt, és evident que parlar l'últim ha tingut certs avantatges que Rajoy ha sabut aprofitar.

El líder del PP va mostrar les urpes dialèctiques als primers 15 minuts. Amb una actitud pètria, sense fissures, fins i tot provocadora, va deixar clar que no estava disposat a deixar-se intimidar ni a acomplexar-se en les preguntes més incòmodes. I amb això va obtenir l'efecte contrari. Els ciutadans van anar desistint, progressivament, de l'actitud de denúncia i crítica, per deixar pas a la discrepància o a la pregunta.

Rajoy també va sorprendre amb el seu llenguatge no verbal. Va demostrar que pot semblar pròxim, sense parlar de tu. Es va moure constantment en l'espai delimitat per a l'entrevistat, amb gran desimboltura, per escoltar i dirigir-se a cada persona. El seu faristol i tamboret van resultar, doncs,

En lloc d'oposar-se frontalment
a determinades idees, el president
dels populars les va menysprear

prescindibles i el mateix Milá va haver de sortir del seu cau per poder dirigir amb solvència i visibilitat. Rajoy va gesticular bé, amb l'ajuda d'un efectiu bolígraf, i es va oblidar del seu dit índex amenaçador, recuperant un to gairebé professoral i didàctic.

Va fer servir el piropeo amb desimboltura. Va ser especialment afectuós i atent amb les persones que es van mostrar o van manifestar nervioses o amb alguna dificultat d'expressió. I va aguantar amb tarannà les intervencions més dures. Es va sentir tan a gust que fins i tot es va posar del costat dels ciutadans per defensar el seu dret a reprenguer tantes vegades com volguessin.

Malgrat la seva bona actuació, no va poder evitar la seva delatadora mirada cap a terra i l'evident falta de credibilitat quan va parlar de la guerra de l'Iraq o quan va negar

evidències palmàries com el coqueteig intencionat del Govern del PP amb les mentides del març del 2004.

«L'important és estar viu, i després ja veurem», va dir en una resposta. I Rajoy està molt viu. Va mostrar una subtil novetat en el seu discurs. En lloc d'oposar-se frontalment a determinades idees, les va menysprear, gairebé ridiculitzant-les, per marcar i forçar una opció de primera... i una altra de segona. Va ser el cas quan va contraposar el català a l'anglès com a idioma de futur o quan va prioritzar «els drets, la vida o la llibertat» davant el problema de la vivenda.

Va revelar alguns detalls interessants de la seva vida privada, va citar amb encert ciutats, pobles i comunitats d'Espanya i el numeret final (una vegada acabat el programa), amb intercanvi de telèfons, per continuar en privat el que va prometre en directe, va ser divertit i atractiu. Quan ordeni l'exèrcit de pèls de la seva cara i del seu cap, controli el seu esbucfec característic i deixi anar llast ideològic, serà un rival encara més seriós. ■

EFE / JUAN M. ESPINOSA

▶▶ Rajoy, al programa de dijous a TVE.

Guanya la proximitat

El líder del PP va ser més concret en les respostes

DANIEL
Ureña
CONSULTOR DE COMUNICACIÓ

No ho tenia gens fàcil. Molts dels entrevistadors li tenien ganes, però en va sortir més que aïros. Rajoy va aprendre dels errors cometos per Rodríguez Zapatero i va aprofitar la seva oportunitat per transmetre la imatge d'un polític pròxim i accessible. I va guanyar per les següents raons:

▶ Va tenir més audiència, mig milió llarg d'espectadors més que Zapatero. Va aconseguir gairebé un 35% de share i més de sis milions de persones el van seguir, unes xifres rècord per a un programa polític.

▶ Va ser més àgil i concret en les seves respostes. Mentre que Zapatero va respondre a 42 preguntes, Rajoy en va atendre 70, fet que denota un ritme molt més àgil i menys avorrit.

▶ Va utilitzar molts exemples. Les històries, les anècdotes i els exemples són la

clau per a l'èxit de tot discurs. Serveixen per humanitzar l'orador i per connectar amb l'audiència. Rajoy va parlar dels seus dos fills de 7 anys i d'un any i mig (dels quals va dir que «no hi ha res a la vida que estíem tant»); del seu pare (que va ser jutge i «per això vivim a Oviedo»); dels viatges per Saragossa, València i Melilla, i de les coses que ha explicat a la gent a cada un d'ells, etcètera.

▶ Va controlar el seu missatge. Henry Kissinger solia dir quan compareixia en roda de premsa: «Tenen les seves preguntes per a les meves respostes». Aquesta frase il·lustra que des del punt de vista de la comunicació política, les entrevistes no serveixen per respondre preguntes, sinó per llançar els missatges dels polítics. Tota entrevista és una lluita d'agendes per mirar de parlar dels temes que interessin a l'entrevistador davant els de l'entrevistat, i viceversa. Això va quedar perfectament clar durant el programa, quan molts dels ciutadans apostaven per preguntar-li per temes com l'Iraq, l'11-M o la crispació, mentre que Rajoy mirava de parlar d'economia, de recuperar consensos o de De Juana Chaos. A causa de l'hostilitat de molts dels entrevistadors, Rajoy va estar a la defensiva, encara que va demostrar gran cintura per esquivar els atacs i centrar les seves respostes.

▶ Va interactuar millor amb els ciutadans. El fet d'estar dret, movent-se per l'escenari, tractar de vostè a cada un dels seus interlocu-

A causa de l'hostilitat de molts
entrevistadors, Rajoy va estar a la
defensiva, però va demostrar cintura

tors, o el detall de demanar a Lorenzo Milá que un dels entrevistadors més hostils seguís preguntant, va denotar que el president del Partit Popular estava a gust. En aquesta ocasió sí que hi va haver moltes repreguntes, a diferència del cas de Zapatero, cosa que va fer el programa més amè. Fins i tot Rajoy va piropejar una senyora dient que no la veia tan gran o en va animar una altra a quedar amb ell per explicar-li les diferències entre l'Estatut andalús i el català.

▶ Es va mostrar més calmat i més còmode. Es va veure un Rajoy calmat, encara que una mica tens davant certes preguntes difícils, però en general va transmetre una sensació de proximitat que fins i tot va fer riure el públic i va arrencar al final una ovació en una de les seves respostes, cosa difícil d'imaginar abans de començar el programa. ■

EFE / EMILIO NARANJO

▶▶ Zapatero, a l'espai del 27 de març.

airbag

Els diumenges, amb EL PERIÓDICO, el suplement del motor